

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Neureti park a

Cím:

Budai hegyekben

Forrás:

Kis Újság

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

590.06

100

1949

Személy

Helyszám

Nemzeti Park a budai hegyekben, ahol tudósok, vadászok és állatbarátok őrzik a magyar táj állatvilágát

Mocsáry Mihály, kalauzum e meghatározó őszi sétán, az a fajta férfiú, akire ember-állat egyaránt bizalommal tekint fel. Fel kell rá tekinteni mindenképpen, mert alakja úgy két méter körül végződik abban a barnára avasodott, egykor zöld vadászkalapban, amelyet még selmeci diákkorában vásárolt, emberi méretei pedig — a szó legnemesebb értelmében — túlnőnek fakó bőrzékjének és elképesztő csizmáinak körvonalain is.

Mocsáry Mihály nyugalmazott erdész, egyébként pedig önkéntes gondnoka és éber őre annak a hatalmas területnek, amely a Guggerhegytől Szentendrén, s onnan a Kamaraerdőig terjed s amelyet Mocsáry Mihály s társai kineveztek a magyar fauna Nemzeti Parkjának.

A Guggerhegy irányába tapodjuk az avar első hullámát, nyomunkban Csetlikkel, a világos kávészínű vizslával s faggatom ezt a farkasszelídítő mosolygó embert a budai Nemzeti Park ismeretlen titkairól.

— Nem olyan nagy dolog ez — oldozkodik a vallomástól Mocsáry Mihály —, voltaképpen nincs itt semmiféle park, hiszen a terület javarésze lakott, kulturált vidék, amelyen elvéve akadnak nagyobb és vadabb erdők, állatok természetes tanyáinak alkalmas pagonyok.

Szép, régizamatú szavai vannak a tájra és lakóira, ötvennyolc év alatt köstolagta ki a javát, mióta erdőmezőt járó pályára adta a fejét.

— Régi vadásztársak, ráérő öreg tanárok szórakozásaként kezdődött, akik nyitott szemmel járják a természetet s észrevesznek sokat, amit nem lát az avatatlan. Egy fészket, egy vermet, egy odut, amiről más csak annyit sejt, hogy fészek, odu, vagy verem, amiről azonban az értő szem nyomban megállapíthatja, miféle állat tanyája. Így alakult ki kéttucat jó megfigyelő recehártáján a vidék állati lakóinak térképe, amit aztán számbavettünk s elkezdtünk óvatosan őrizgetni, ápolgatni s most van itt

egy kis állatbirodalom.

nem egy ritka fajtaival, szinte titokban. Ennyi az egész...

Persze, a dolog a valóságban nem ilyen egyszerű. Mert példának okáért mennyiavaszkodás rejtelet el a világ elől a Guggerhegy oldalában azt a

borzvárat,

amelyben évek óta zavartalanul él erdeink rövidlátó, fehér-mellényes, rosszkedvű gavallérja, a borz. A bejárat afféle köznapias porta, amelyen akármilyen rókefi kotor magának, de Mocsáry Mihály botheggyel a homokba vázolja nekem a vár csodálatos építészeti remekét, míg Csetlik, aki most örülten szereine rövidlábú, kotorék lenni, tajtékozó izgalomban liheg a bejárat előtt.

— Itthon van az öreg, biztosan

rendel a téli készleteket. Amott, följebb, a cihesben a fiatalok építkeztek a nyár végén. Néhány békés, kíméletes esztendő s egy népes borzörzs várendszere járja át a Guggerhegy oldalát...

Fognak a villák, mélyül a csend s az eredeti titokzatosság, mintha búvárgömbben utaznánk lefelé a mélybe. Halkan lépünk s valahol a sűrűben

róka kiált.

Mocsáry Mihály ujjá megállást jelez nekem is, Csetliknek is, aki hamarabb engedelmesebb. Állunk így, talán tíz percig is, amikor egy vékony vágáson kényelmesen fehéres folt oson át s eltűnik. Zászlóként lobogó farka jelzi, hogy róka volt.

— Albinó, — tört meg a varázst Mocsáry —, ismerem személyesen. Agglegény, nem kap menyecskét a huncut jestékmirigyek miatt, amelyek elmulasztották ellátni a kanitókák veres pamacsával. Magányos, óén betyárt s alighanem Mózesre faj a joga.

Mózes.

megtudom ezt is sorjában, a Nemzeti Park granicsárja. Vadkecskebak a visegrádi tenyészetből, ahol valamikor arra tenyésztették a nemes vadat, hogy nagyfejű lespuskások, kényelmes és bátoros magaslőről halomra löjje, amit elébük vittek, szinte kötőféken. Mózes egyedül élte túl az ostrom utáni kalóziókat, amikor hurkolók, orvvadászok irtották kis nyáját.

A Hármashatárhegy és a pilisi hegyek előnyúlványai közt fekszik egy gazdag, hullámos felkaraj, amely már Adamcsik tanár úr rayonja, aki csillaghegyi székhellyel ajnározza a pomázskörülű tocsogók vizimadarait, az évről-évre megérkező hatalmas

tűzokfalkát,

az őzeket, a Duzzasztóvölgy néhány remete-életű.

hódcsatádját,

valamint a Papsziget környékén tanyázó gyönyörű rablópart:

vídrékat.

Mindezt pihenő közben tárgyaljuk meg, aztán Mocsáry Mihály, a maga hetvenkét esztendejével ültéből talpra áll, a térde sem roppan belé.

— Dehát látni is kéne valamit, nem igaz?

Bizony igaz, mert a jó riport olyan, mint a jó vadászat. Üres iszák megterteni belőle — nagy szégyen. Így aztán ismét a sűrűnek vesszük magunkat, ahol egy tuskés rózsával mesterségesen eltorlaszolt sarkokban négy-öt csodálatos építmény csúg a fákról. A hazai szövőcinke bravuros kis építményei. Nem sokkal messzebb, mogyoróbokor karcsú, csipős ágán hosszúfarkú,

szürke pamutgolyó

hintál, megnéz bennünket s úgy eltűnik, mint egy szürke villanás.

— Akad itt néhány kanadai szürke mókus. Vagy tíz éve telepített valaki egy családot s szépen elszaporodtak, bár ritkán láthatók.

— Hűz is akad?

— Egyet ismerek magam is. Kamaraerdőben lakik és véresszájú csirkefogó. Olyan vakmerő, hogy a malacos vadkoca mellől csipi el a gyöngö pecsenyét.

Vadmacska

úton-útfélen akad. Elvadult házimacskákkal keverednek és szaporodnak. A madárvilág sínyli kártevő-süket.

Tisztásra érünk ezalatt s a fák sudarai közt nyúló kis ezüstkék tavon barnapettyes madár hasít egy szarka után.

— Szabó Károly sólyma — tájékoztat Mocsáry s a tisztásban torkolló irtáson meg is találjuk a sólymást, aki a maga körzetének légi-rendőri szolgálatát két pompás sólymára bízta. Azok verik el a fészek-rabló szarkát, az otromba tolvaj varjút, a héjját, véresét, ölgüt.

Mihály, a sólyom

„keresztapjáról” — Mocsáry Mihályról elnevezve, ezalatt egy merész vágással eltöri a megtollazott szarka szárnyát, a fekete-fehér-frakkos fiókafaló keskeny ívben hull a sűrűbe, ahol az igazságos természet illó temetésben részesíti majd. Mihály visszatér a gazdájához, libeg. szeme vérben forog

— Így védjük a magunk budai Nemzeti Parkját — büszkélkedik Szabó Károly, a szükségessinálta sólymász, aki latinból fordította le egy kétezer éve élt auktor sólymászai kiskatéját s annak nyomán idomította Mihályt és társát, aki a prózai Hugó névre hallgat. Szabó Károly — úgy mellesleg — egész statisztikát is hord a fejében. Tudja, hogy csak cinkéből 17-féle él a budai hegyekben, varjú meg mindenfajta található, amely Magyarországon eddig előfordult. A maga idejében.

fajdkakas

is dürrög s a reves faronkok odvaiban 9 féle sün tanyázik. A józsefhegyi hozótosban evetkét figyeltek meg és tartanak számon, ami távoli rokona a mókusnak s a Sashegyen „tudnak”

két mosómedvét, —

az üregi nyúl már sok is, de a fácánokat még etetik télen s egy merő izgalomban élnek, mert Pilisszentlászlón mufllont láttak. Ha egyszer magával csalná Mózes, a magányos vadkecske, akkor Buda határában itt nyüzsgögné láthatatlanul, de őrző szemek előtt az egész magyar állatvilág...